

༄༅། །ལ་དྲགས་རྒྱལ་རིམ་ཡོན་བདག་རྣམ་ལྔ།

བ་མགོ་བྱམས་པ་རྣམ་གསུམ།

རྣམ་པ་པོ་ ལྷོ་བཟང་འཇམ་དཔལ།

*la dwags rgyal rim yon bdag rnam lnga
ba mgo byams pa rnam gsum*

*rtsom pa po
blo bzang 'jam dpal*

THE FIVE ROYAL PATRONS AND THREE MAITREYA IMAGES IN BASGO

by

Lozang Jamspal

606 W. 116th Street,
New York, N.Y. 10027, U.S.A.

Summary

Three Maitreya images and their temples were constructed in the sacred Basgo valley of Ladakh by the Kings Takpa Bumde, Tshewang Namgyal, Jamyang Namgyal & his Queen Khatun - the Balti Princess, and King Sengge Namgyal in the period 1450-1650 C.E. Although in neglected condition, the extraordinarily beautiful images and mural paintings within the temples are still visible and are very important from cultural and artistic viewpoints. The temples and their contents are in immediate need of preservation to protect them from collapse due to erosion. The author earnestly asks for patrons to help in this restoration project.

The author clarifies and corrects the statements of previous Western and Ladakhi scholars on the chronology of the construction and patronage of these temples, and the reigns and lifetimes of the five main patrons. Two appendices are based on incidents in the life of one patron and a Basgo hero. See also p.139-156

༄༅། ལ་དྲགས་ཕྱུ་རིམ་ཡོན་བདག་རྣམ་ལྔ།
བ་མགོ་བྱམས་པ་རྣམ་གསུམ།

འཕྲི་བ་པོ། ཨོ་བཟང་འཇམ་དཔལ་

ཕྱི་མ་གྱི་དོན་བསྐྱམས།

བ་མགོ་ཡུལ་ལུང་དང་། ཕྱུ་རིམ་ཡོན་གྱི་བདག་པོ་བྲགས་པ་འབྲམ་ཞིང་དང་། ཆེ་དབང་
རྣམ་ཕྱུལ་དང་པོ། འཇམ་དབྱངས་རྣམ་ཕྱུལ། ཕྱུ་མོ་ཁ་དུན། ཕྱུ་པོ་སེང་གེ་རྣམ་ཕྱུལ་
བཅས་ཀྱི་དོ་སྤྲོད་མདོར་བསྐྱམས་དང་། དེ་དག་གིས་ཕྱུ་སྤྱིད་དབང་བའི་དུས་སྐབས་གཏན་
འཁེབས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་བཞིངས་པའི་ཕྱུ་བ་བྱམས་པ་ལྟ་ཁང་ཆེན་མོ་དང་། བྱམས་ཆུང་ལྟ་
ཁང་དང་། བསེར་སྐྱངས་ལྟ་ཁང་རྣམ་གསུམ་སྟེ། བཅུག་ལག་ཁང་འདི་རྣམས་ཀྱི་ལེགས་པར་
བྱོན་པའི་སྐུ་འདྲ་ཀུན་དང་། རོ་མཆར་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་ལྷེབས་རིས་རྣམས་ནི། ལ་
དྲགས་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ། དད་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ལ་ཐུག་དང་མཆོད་པ་འབུལ་བའི་
ཕྱིར། རྟེན་བཟང་པོ་དང་། མར་ཡུལ་ལོ་རྒྱུ། སྟོལ་ཆགས་བཟང་པོ། བཟོ་རིག་སྒོར་
ལ་འཚོལ་སྐྱབ་བྱེད་པ་པོ། སྟོབ་གཉེར་པ་དང་། མཁས་པ་ཀུན་ལ་སྟོབ་སྟོང་གི་ཕྱིར་དུ་ཡང་།
གཞི་རྟེན་བཟང་པོ་ཡིན་ཀྱང་། ལོ་མངས་ཡིང་ནས། འདི་ཀུན་གྱི་ཉམས་གསོའི་ཕྱིར་མཐུན་ཆེན་
མེད་པས། ད་ལྟ་འདི་ཀུན་རྟེན་པོ་ལ་མདོན་དུ་བྱོགས་པར། སངས་རྒྱུ་པའི་རྒྱུ་འབྱུག་རྣམས་དང་
། མི་རིགས་ཀྱི་ཆགས་སྟོལ་བཟང་པོ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གདོང་སེམས་ཆེན་པོས།
བྱིན་རྒྱབས་ཆེ་བ་དང་། རོ་མཆར་ཆེ་བའི་རྟེན་འདི་རྣམས་ལ་ཞིག་གསོའི་ཕྱིར། བྲོགས་མཛད་
པར་ཞུ་བ་བཅས་སོ། །

1 ཆོས་རྒྱུ་ལྟ་ཁང་རས་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། པར་ཆེན་སྟོབ་ཟེས་ཀྱིས་མཛད་པའི། ལམ་རིམ་
སྟོབ་ཐུན་རྣམ་ཐར་པར་དགར་པའི་སྤྱིད་ག། སྟོགས་ཆེན་གྱི་ལེག་རྟེན་པ་རྣམས་སྟེ། ལ་དྲགས་ཀྱི་ཆབ་དུ།
ལ་ཐགས་ཞེས་འབྱུང་ངོ། །

པ་མཐོ་ལུང་ཕྱི་རྒྱུད་

[illegible]

2 བསྐལ་དང་ཞིམ་དང་ཡང་དང་འཇམ། །དང་པ་དང་ཉི་ཤེང་མེད།

འཕྲུང་ན་ལྟོ་དང་མཁྱིན་པ་ལ། །མི་གཞོན་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟ་མུ། །

ཁྱེད་ཀྱི་མཚན་པ་མཛད་ཀྱི་འཕྲུལ་པ་ལྟར་པའི་པའི་ས་གནས་མཛེས་མཛད་པ་ལ་གསལ་བ་པའི་ཆ་ནི།

ལ་པའོད་ནམས་གསོག་པའི་ཞིང་མཆོག་དམ་པར་བརྟན་བརྟན་པར་བཞུགས་ཤིང་མཛེས་མཛེས་པར་
སྒྲུང་པ་འདི་ན་མྱོང་པ་བྱིས་ཆང་བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་དང་། མི་སྒྲུང་ས་སལ་ཆེར་བརྒྱད་བརྒྱ་
ལྷག་ཙམ་ཡོད་པའི་དཔག་ཆོད་ཡིན་ནོ། །

ལྷག་པར་དུ། ཡུལ་ལྲང་གི་དཀྱིལ་ཙམ་གྱི་ཤར་ངོས་ཀྱི་གད་པའི་སྤེང་ན། རྩར་གྱི་
རྒྱལ་པོའི་མཁར་ཞིག་རལ་གྱི་གུང་བལྟ་བལྟ་པ་ལ་ཡ་མཚན་པ་དང་། རྩེ་བཅུན་བུམས་པ་མགོན་
པོའི་སྐུ་བརྟན་གསུམ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྩིང་སྤང་གསུམ་མཆིས། དེ་དག་ཀུན་ན་རྩར་གྱི་བཟོ་
བོ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་སྐུ་འདྲ་བྱིན་ཆུབས་ཙན་དང་། རྒྱལ་པོའི་བཀའ་འཕྱར་
རིན་པོ་ཆེ་དང་། བསྟན་འཕྱར་གྱི་པོ་དྲི་རིན་ཐང་བུལ་བ་མང་པོ་དང་། ལྷ་བས་མི་
ངོམས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྩར་གྱི་ལྷེབས་རིས་མང་པོ་བཞུགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་བཞེང་བ་པོའི་ཡོན་གྱི་
བདག་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་གུགས་པ་འབུམ་ལྷེ་དང་། ཆེ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་དང་པོ། དེའི་སྐུ་
མཆེད་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ། དེའི་བཅུན་མོ་རྒྱལ་མོ་ཁ་དུ་ན། དེའི་སྤྲུལ་སྤང་གི་
རྣམ་རྒྱལ་རྣམས་ཡིན་པར་རྒྱལ་རབས་དང་རྣམ་ཐར་དག་ན་གསལ་ལོ། །

ཐུགས་པ་འབུམ་ལྷེ།

རྒྱལ་པོ་གུགས་པ་འབུམ་ལྷེའི་བྱང་དུས་ནི། བཟའ་ཀེ་ཡིས། ༡༧༠༠ ལྷས་ ༡༧༧༠ བར་དུ་
ངོས་འཛིན། བཀྲ་ཤིས་རབ་རྒྱས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡང་འདི་དང་མཐུན།⁴ རྒྱལ་རབས་དང་
ལོ་རྒྱུས་འབྲི་བ་པོ་གཞན་དག་གིས་རྒྱལ་པོ་འདི་རྣམ་བུང་བའི་ལོ་དུས་སྐོར་ལ་བྲིས་པ་མ་མཐོང་།
ཁང་ལྷར་ཡང་རྒྱལ་པོ་འདིའི་དུས་ལ། ལ་དུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷེ་བ་ནི། རབ་བརྟན་ལྷ་ཅེ་སྤྱི་
བ་མགོའི་མཁར་ཡིན།⁵ རྒྱལ་པོ་འདི་ལ་བྱ་བུལ་བ་གཉིས་དང་མཉམ་དུ་རྩེ་ཅོང་ཁ་པའི་ཐུགས་
བརྟགས་དང་། ཐུག་རྟགས་འཕྱོར་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཀྱང་། དེ་ཉིད་བདེན་པ་ཡིན་པར་མི་

3 བཀའ་འཕྱར་བྲིས་མ་ཆ་ཆང་བ་ད་ལྷར་ཡང་བཞུགས་ཤིང་། བ་མགོ་པ་ཡུལ་པས་ལོ་རྩེ་ཤིན་དུ་
ཡུལ་དུ་གདན་འདྲིན་ཞུས་ནི། བྱ་པ་དགེ་འདུན་པ་དང་མི་སྐུ་ལྷོག་ཤིས་པ་རྣམས་ལ་བསྟོན་བཀྲ་རྒྱུས་ལྷོག་དུ་འཇུག།

4 རབ་རྒྱས། ཤོག་ ༡༣༣།

5 དེ་ཉིད་ཀྱི་ ཤོག་ ༡༣༡།

སྤང་ཞི། 6 རྩེ་ཙོང་པ་ཆེན་པོ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཡལ་ལོར། སྤྱི་ལོ་ ༡༧༡༧
 གླུ་ཞིང་ལ་གཤེགས། དེ་ནས་ཕལ་ཆེར་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ག་ཙམ་གྱི་རྩེ་སྤྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྩེ་
 དགོ་འདུན་བྱུང་གིས། གཙང་བཟ་ཤེས་ལྷན་པོར་གསེར་ཟངས་གྱི་བྱམས་པའི་སྤྱ་འདྲ་བཞིང་
 ཕྱིར། འབྲུལ་སྤྱད་བྱིད་པར་དགོ་བཤེས་སྒྲོ་བཟང་ཞེས་པ་བྱུང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བདུལ་ཞུགས་
 ལ་གནས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཕྱོགས་མཆེད་གཉིས་མངའ་འེས་7སྤྱོད་ལ་འབྲུལ་སྤྱད་ལ་བཟངས།
 དེའི་དུས་ཁོང་རྣམས་ལ་མངའ་འེས་ཀྱི་པོ་ཚོ་པོ་བྲགས་འབྲུམ་ལྷེ་ཞེས་བྱ་བས་སྤང་མང་པོ་འེ་བའི་གཡུ་
 མོ་ཆེས་ཐོག་དྲངས་འབྲུལ་བ་མང་པོ་དང་། གཞན་ཡང་དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་བློ་སྤྱོད་བདག་རྣམས་གྱི་
 དད་འབྲུལ་བསམ་བྱིས་མི་ཁྲལ་པ་དང་བཅས་ཏེ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྷགས་མོ་སྤྱུལ་ལོར།
 སྤྱི་ལོ་ ༡༧༢༡ རྩོན་དུས་ཉེས་སྒྲོན་མེད་པར་འདིར་སྤྱི་བས་ཅེ་ཞེས་རྩེ་དགོ་འདུན་བྱུང་གི་
 རྣམ་ཐར་ན་གསུངས་སོ། 9 ཡེ་ཤེས་ཅེ་མོས་བྲགས་འབྲུམ་ལྷེ་ལ་མངའ་འེས་ཀྱི་པོ་ཚོ་པོ་
 བྲགས་འབྲུམ་ལྷེ་ཞེས་བྱིས་པ་ནི། མར་ཡུལ་ལ་དུགས་ཐོན་དུས་སྤྱ་མངའ་འེས་བསྐྱར་གསུམ་གྱི་
 ནང་ནས་གཅིག་ཡིན་པ་ལྟར་བདེན་པའི་གསུང་ངོ་། །

བྱ་བུལ་བ་འདི་གཉིས་གྱིས་དང་པོ། ལུམ་རྩ་རྩ། བྲགས་འབྲུམ་སྤྱེ་ཀླུ་པོ་ཆུང་
 བ་མཇལ་ཅིས་མཇེད་ཀྱང་དོན་དག་མ་བྱུབ། རྩིང་ན་སྤོ་རྩ། བྲགས་པ་འབྲུམ་ལྷེ་སྤྱེ་ཀླུ་པོ་ཆེ་

6 ཡོ་ཐེག་ཤོག་ 3༧༥
 7 བོད་གྱི་ཀླུ་པོ་ཉེ་མ་མགོན་དབུས་གཙང་ནས་མངའ་འེས་སྤྱ་ཡེབས། དེ་ཡེ་སྤྱོད་གྱི་མགོན་གསུམ་ཞེས་
 པ་སྤྱུམ་གསུམ་ཡོད་པ་གཅིག་གིས་མར་ཡུལ་ཏེ་ལ་དུགས་བརྒྱང་། གཞན་གཉིས་གྱིས་བྱ་རངས་དང་། ཞང་ཞང་
 བརྒྱང་ཞེས་བྱ་སྤྱོད་ཆོས་འབྲུང་སྤྱེགས་ན་གསལ་ཞིང་། དེ་དག་གིས་བསྐྱངས་པའི་ཡུལ་ཀུན་ལ་མངའ་འེས་སྐྱོར་
 གསུམ་ཞེས་མིང་བཏགས་ཀྱང་། ཕྱིས་སྤྱ་མར་ཡུལ་དང་མང་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་དབུས་གཙང་པ་དག་གིས་ཕྱི་མ་ཤེས་
 པར་། མར་ཡུལ་ལ་མང་ཡུལ་ཞེས་བྱིས་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་རྩེ་ལྷག་ཆོང་རྣམ་ཐར་དང་། ཡེ་ཐེར་སྤྱེགས་དཔེ་
 ཆ་ཅ་ཆེན་རྣམས་སྤྱ་ཡང་ཞོར་བ་ཤོར་འདུག་པས། མར་ཡུལ་གྱི་གཞོན་ནུ་རྣམ་དབྱེད་དང་ལྟན་པ་རྣམས་གྱིས་འདི་
 འདྲའི་ཡོག་ཞོར་འེགས་ལ་བག་ཡོད་པར་མཇེད་ཅིག མར་ཡུལ་ནི་ལ་དུགས་དང་། མང་ཡུལ་ནི་བལ་པོ་དང་བོད་
 ས་མཆམས་ན་མཆོས་སོ། །

8 ཡེ་ཤེས་ཅེ་མོ། མདུན་ཤོག་ 3༧༦

9 རབ་བྱུང་གྱིས་དང་གི་ཀླུ་པ་རབས་སྤྱུལ་པོ་བྲགས་འབྲུམ་ལྷེ་དང་། ཀྱ་པ་ཚོ་པོས་ཀྱང་འབྲུལ་ཆེན་ལུ་
 བར་མདོན་བྲིས་ཡོད་པ། དགོ་འདུན་བྱུང་གི་རྣམ་ཐར་ལ་ཁྲལ་བ་དུགས་པ་ཡིན་ན། ཁོང་རང་གིས་རྩེ་
 དགོ་འདུན་བྱུང་གི་རྣམ་ཐར་ལེགས་པར་གཟིགས་མེད་པ་དང་། གཞན་བོད་སྐད་ལ་གོ་བ་མེད་པ་ཞིག་གིས་བཤད་པ་
 འགོད་པར་སྤང་། ཡེ་ཤེས་ཅེ་མོ་གོང་གསལ་ཤོག་སྤངས་ལ་གཟིགས།

བ་མཇེལ། རྒྱལ་པོས་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་པ་གཉིས་ལ་དད་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱབ་པ་མཛད་དོ། 10
 ལ་དྲུགས་རྒྱལ་རབས་ན་གསལ་པ་ལྟར། བྲགས་འབུམ་ལྡེ་ཡིས་སྤོ་རྩ་དྲུ་མེར་པོའི་མྱང་ལ་བཀྲ་
 བེས་འོད་འཕྲོ་ཞིས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ་བཞེངས། འདི་དང་ཉང་སྤྱད་རྒྱལ་ཅིའི་དཔལ་
 འཁོར་དགོན་དུ་བཞུགས་པའི་སྤྱོ་འབུམ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ་གཉིས་བཟོ་དབྱེབས་བྱས་ཀྱི་རྒྱལ་མཐུན་པ་
 ཡོད་པས། བང་རྩང་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་དཔེ་ཡི་བསམ་མཁོ་འབྱེད་དེ། བཞེངས་པ་ཡིན་
 པར་བདག་ལ་དབྱིན་ཡུལ་པ་རྒྱལ་རབས་ལ་མཁས་པ། རྟེ་ཨིལ་ ཉམས་མཆོག་གིས་བྲིས།
 རྒྱལ་ཅིའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ་དེ། སྤྱི་ལོ་བརྒྱ་རབས་ ༡༧༩༦ ལོར་བཞེངས་པ་ཡིན་ནོ། 11
 དེ་ཡང་ལྷོ་སྤྱད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་པོ་རྩ་མེར་པོར། རྒྱལ་མཁར་ཅི་བ་བདག་
 པོ་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་འཕགས་དང་། མཁས་བྲུབ་ཆོས་ཤེ། ༡༩༥༥ ནས་ ༡༧༩༥ བཞུགས་
 པ། མཆོད་ཡོན་ལྷང་གིས་རྒྱལ་ཅིའི་དཔལ་འཁོར་དགོན་ལྷག་བདེ་བ་པ་དང་། 12 བཞུན་ཡང་
 པོ་མེར་དུ། མཁས་བྲུབ་ཤེས་པ་ལ། བསང་པ་བཞུ་དབང་སྤོ་སྤོས་ཀྱིས་དཔེ་བྲུབ་དགོན་པར་
 ཞིག་གསོ་མཛད་པར་གསུངས། དེས་ན་རང་རེས་འདི་ལྟར་དཔག་ཆོད་བྱ་རུས་དེ། སྤོ་
 མ་ལྷ་དབང་སྤོ་སྤོས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཅི་མཆོད་རྟེན་མཇེལ་ནས་ངོ་མཆར་དུ་འཛིན། རྟེན་ན་མར་ཡུལ་
 དུ་བྱོན། རོ་པོ་བྲགས་པ་འབུམ་ལྡེ་ལ་ཞལ་གོད་མཛད་དེ། རྒྱལ་ཅིའི་མཆོད་རྟེན་དང་
 མཆུངས་པའི་སྤྱིའི་དྲུ་མེར་པོའི་མྱང་ལ་མཆོད་རྟེན་བཀྲ་བེས་འོད་འཕྲོ་ཞིས་པ་འདི་ཉིད་བཞེངས་པར་
 མཛད་དོ། ।

བྲགས་འབུམ་ལྡེ་སྤྱོ་གཤམས་པའི་ཤེས་སྤྱོ། དེའི་སྤྱོ་སྤོ་སྤོས་མཆོག་ལྟན་པས་སྤོ་མ་
 ལྷ་དབང་སྤོ་སྤོས་ཀྱི་རྒྱན་བདག་མཛད། རུབ་ཕྱོགས་པ་རྒྱལ་རབས་སྤོ་བར་མཁས་པ་པེ་དེ་ཅ་དང་།
 རང་རེ་མར་ཡུལ་པ་རྒྱལ་རབས་སྤོ་བར་མཁས་པ་བཀྲ་བེས་རབ་རྒྱས་གཉིས་ཀྱིས། རྒྱལ་པོ་སྤོ་
 སྤོས་མཆོག་ལྟན་པས་བཀྲ་བེས་ལྷན་པོར་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་བྲུབ་ལ་འབུལ་ཆེན་སྤུལ་དོ། ཞིས་

10 ལྷན་ཀྱི་ བོག ༡༩ དང་ ༡༩༡ ཡོ་མེལ་ བོག ༡༧༧ དང་ ༡༧༩༡ རབ་རྒྱས།
 བོག ༡༩༩ དང་། ༡༩༧༡
 11 རོད་རྒྱ་ཆེན་མཆོད་རེུ་མེག་ བོག ༡༩༧༡
 12 ལྷོ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོ་ བོག ༡༧༧༡

ཡིས་པ་དེ་དག་གི་ཁྲུང་ས་གཏུག་ས་ནི། བེ་རུ་མེར་པོ་ན། མང་ཡུལ་¹³ནི་དེ་པའི་ཆུལ་པོ་
 གློ་ལྷོས་མཆོག་ལྷན་པས་མཁས་པ་ལྟ་དབང་གློ་ལྷོས་ཀྱི་ཕྱིན་བདག་མཛད། བཙུང་དུ་
 རྩེ་སྒྲ་མའི་ཡང་སྤྱིད་གོང་མ་དགེ་འདུན་བྱུང་ལ་འབུལ་ཆེན་བྱུལ།¹⁴ ཅེས་པའི་
 རབ་བྱེད་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་མངོན། དེད་དོས་ཀྱི་གོ་བ་ལྟར་ན། རབ་བྱེད་འདི་ཡི་བཤོད་པ་ཕྱི་མ་
 དེ་ཉིད་དག་པོ་རང་མེད་པར་སྒྲང་། ཅེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྩེ་དགེ་འདུན་བྱུང་གི་སྐྱ་ཆའི་དུས་སྟེ།
 བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་མང་ཆེ་བར་སྒྲ་མའི་ཡང་སྤྱིད་སྐུལ་སྐྱ་དོས་འཛིན་པའི་སྟེལ་མེད་པས། རྩེ་
 དགེ་འདུན་བྱུང་ལྟ་བུ་སྐྱ་ཡོན་མཛད་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་ཡང་སྐུལ་པའི་སྐྱ་ཡོན་ཞེས་དོས་འཛིན་ཞུས་
 མཛད། འོན་ཀྱང་རྩེ་དགེ་འདུན་བྱུང་ལྟ་བུ་འཕེལ་སྤེལ་པའི་རྩེས་སྟེ། སྤྱི་ལོ་ ༡༤༧༥
 ལ་བཙུང་ན་ནག་རུ་མྱོང་པ་ཞིང་པ་ཞིག་ལ་བུ་ཆ་ནགས་མཆོན་དོ་མཆར་ཅན་ཞིག་བྱུང་པ་དེ་ཉིད་རྩེ་དགེ་
 འདུན་བྱུང་གི་ཡང་སྤྱིད་སྐུལ་སྐྱ་རྩེ་མཛིན་ཞུས་ཏེ་མཆོན་ལ་དགེ་འདུན་ཆུ་མཆོན་ཞེས་གསོལ།
 འདི་ཉིད་དགོངས་ལོ་བཅུ་གཅིག་ནས་བཅུ་དགུ་བར་དུ་བཟུ་གིས་ལྷན་པོར་བཞུགས་ཏེ། གློ་བཟློང་
 མཛད། དགོངས་ལོ་བཅུ་དགུ་སྐབས་སྟེ། འབུས་སྤྱངས་སྟེ་བྱོན། སྤྱི་ལོ་ ༡༥༠༩ ཅམ་
 ལ་བོད་དབུས་བཙུང་ཡོངས་ལ་ཆོས་གསུང་བ་ལ་ཡུལ་ལྱང་མང་པོར་ཕེབས། དེའི་དུས་སྟེ་སྒྲ་ར་
 ཡང་བཟུ་གིས་ལྷན་པོར་གདན་འཛིན་ཞུས་ཏེ། ལོ་ཁ་གསལ་དེར་བཞུགས་སོ་ཞེས་གསལ་ལོ། ¹⁵
 དེས་ན་གོང་གསལ་བེ་མེར་གྱི་རབ་བྱེད་དེ་ལ། བཙུང་དུ་རྩེ་སྒྲ་མ་སྐྱ་གོང་མ་
 དགེ་འདུན་བྱུང་གི་ཡང་སྤྱིད་རྩེ་དགེ་འདུན་ཆུ་མཆོན་འབུལ་ཆེན་བྱུལ། ཞེས་ཞུས་
 དག་བྱེད་ན་འཕྲིག་གམ་མི་འཕྲིག་གློ་ལྷོས་ཀྱི་ཅུལ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཟྱག་དཔྱད་མཛད།
 བཞུན་ཡང་ཆུལ་པོ་གློ་ལྷོས་མཆོག་ལྷན་དང་། ཆུལ་པོ་བ་གན་གཉིས། སྤྱི་ལོ་བཅུ་རབས་
 བཅུ་དྲུག་པའི་མགོ་ཕྱོད་ཅམ་བྱུང་བའི་ཁྲུང་ས་གཞན་ཞིག་ཀྱང་མཛོང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༥༣༣ ལ།
 ཉོར་གྱི་དམག་དཔོན་མིར་ཇ་རྟེ་དར་ཟེར་བས་མགོ་འཕྲིད་བྱས་པའི་ཉོར་དམག་ལ་དྲུགས་ལ་སྤྱིབས།
 འདི་ཡི་ལོ་རྒྱུས་སྐད་རིགས་གཞན་མ་ཞིག་རུ་བྱིས་པ་ན་རྩོ་བོ་གློ་ལྷོས་མཆོག་ལྷན་དང་། རྩོ་བོ་བ་
 བན་ཞེས་བྱིས་ཡོད་ཀྱང་། ཡུལ་དུས་མི་མཚུངས་པ་དང་། བྱིས་མི་གསལ་བའི་དབང་གིས།

13 མང་ཡུལ་ཞེས་པ་མ་དག། མང་ཡུལ་ཞེས་དག་པའོ། །
 14 ཆུ་མཆོན་ གོག ༣༤༠༡
 15 ཡ་ཉན་ཀྱང་། ། རུ་ལའི་སྒྲ་མའི་རྣམ་ཐར། གོག ༣༥

དེར་མ་ཐད་ཁྲུང་སྐུ་མ་ཞིག་ཀྱང་མཐོང་། ལྷ་ལོ་ཤུ་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་འགོ་
 ཙམ་ལ་བཅུན་པ་འལུར་མེད་དེ་ཆེན་གྱིས་བཅུ་མས་པའི་ཤུ་མོ་ཆེན་པོ་མང་པོར་རྒྱལ་པོར་
 རྒྱལ་ཐར་དུ།

མཆད་ཀྱི། 118

གདམ་རྒྱུད་འདི་ཉིད་གང་པོ་ལོ་རྒྱུ་ལྷན་པ་མ་ཡིན་ཏུང་། འཁྱིལ་པོ་འདི་ཡིས་
མར་ཡུལ་རྩོད་ཐྱེད་ཀྱི་ཁྱལ་པོ་གཉིས་མཐུན་པོ་མེད་པ་དང་། མར་ཡུལ་དུ་རྩྱེར་དམག་ལྷུང་ནས་
གཉིས་མཁའ་པར་བཤད་པ་རྒྱལ་པོ་ལོ་རྒྱུ་ལྷན་པ་ཡིན་པ་དང་། མིང་རྩྱེད་ར་གྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྷ།

16 ལྷན་པ་གྱི་ རྒྱལ་པོ་ལྷན་པ་ ལྷན་པ་ ༡༠༡ ༡༠༣ ༥༥ ལྷན་པ་ ལྷན་པ་ ༡༥ ༥༥ ༣༧

17 . . . ཉམས་འདི་མི་ཅིག་གཞན་ཡོད་པ་འདིར་མ་ཡིན་པེ་ཞེས་པའི་དོན་དག་ཡིན།

18 བདེ་ཆེན། བོག་ ༣༠༩

ཆོ་པོ་སྒྲོ་སྒྲོས་མཆོག་ལྟན་དང་། ཆོ་པོ་བ་གན་གཉིས་ཞིས་གསལ་ཡོད་པ་ནི་གྲགས་པ་འབྲུམ་
ལྟུང་སྒྲོ་སྒྲོས་མཆོག་ལྟན་དང་། གྲགས་འབྲུམ་གྱི་སྒྲོས་བ་གན་19གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་པར་
སེམས་ཤིང་། ལྟུ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། གྲགས་འབྲུམ་ལྟུང་སྒྲོ་སྒྲོས་པའི་ཆོ་པོ་སྒྲོ་སྒྲོས་
༡༥༥༠ རྣམ་ ༡༥༩༠ ཅམ་གྱི་དབར་ལ་ཡིན་པའི་དཔག་ཚད་ཤུས་སོ། །

ཆོ་དབང་རྣམ་ལྟུང་དང་པོ་

ལྟུང་པོ་ཆོ་དབང་རྣམ་ལྟུང་དང་པོ་ནི། རང་གི་ཁ་ཁུ་བཟུ་ཤིས་རྣམ་ལྟུང་གྱི་ཆོ་པོ་ཡིན། ལ་དྲུགས་
ལྟུང་རབས་ན། འདི་ལ་སྤྱུལ་པའི་ལྟུང་པོ་ཞིས་ལྟུང་བ་ལྟར་ན། རོ་མཚར་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་
བཞུགས་པར་ངེས། བཅུག་ལག་ཁང་མང་པོ་བཞེངས་ནས། སངས་རྒྱུ་གྱི་བཞུན་པ་མེས་པོ་
རལ་པ་ཅན་ལྟུང་ལྟུང་ཤིག་ཤིག་དགོས་དགོས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཟད་པས།
ལྟུང་པོ་འདི་ཆུང་དུས་སྤྱི་ཆོ་ལས་འདས་སོ། །20ལྟུང་པོ་འདི་ཡི་དུས་སྤྱི་ བམ་ཞོ་ཤུམས་པ་
ཆོན་པའི་ལྟུང་འདི་འཕྲུལ་རིས་ཡོད་པ་ཆོགས་བཞེངས་པ་ཡིན་ན། འདྲུ་ཁང་གི་རྒྱལ་བོ་
ལྟུང་རིས་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་གཙོ་པོ་ལྟུང་ལྟུང་བ་ཅོང་ཁ་པ་བཞུགས་པ་དང་མཉམ་དུ་དགོ་ལྟུང་པའི་
སྤྱི་མ་ལྟུང་ཆོགས་མང་དུ་བཞུགས་པའི་ལྟུ་མཚན་གྱིས་ལྟུང་པོ་འདི་ཉིད་དགོ་ལྟུང་པའི་རིས་འཕྲུག་ཡིན་པར་
སེམས། དེ་ཅུག་ཡིན་ན། བཞེངས་པའི་ལོ་ཁ་གསལ་རྟེན་ན། སལ་ཆོར་སྤྱི་མཆོད་རྒྱ་
བོ་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་ལྟུང་གྱི་དུས་སྤྱི་ ལྟུང་འདི། འབྲུག་ལྟུང་ལ་སྤྱུལ་པ་ཡིན་པར་ངེས།
འདི་འདྲུས་སྐབས་སྤྱི་ལ། ཀུན་ལྟུང་གྱིས། འདི་ཉིད་ སྤྱི་ལོ་ ༡༥༥༠ ཅམ་
ལ་ལྟུང་པོར་གྱུར་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༥༠༠ ལྟུང་ཆོ་ལས་འདས་པ་བྱིས།21 བླུ་ཅན་གྱི་ཡིས།
ལྟུང་པོ་འདི་འཕྲུལ་དབང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༥༣༩ རྣམ་ ༡༥༤༠ བར་ཡིན་པ་དོས་འདྲིན།22 ཡོ་
སྤྱི་ལྟུང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༥༤༩ ཅམ་ལ་འདི་ཉིད་སྤྱི་ཆོ་འདས་པར་བྱིས་ཡོད་ཀྱང་། འཕྲུངས་ལོ་

19 ལ་དྲུགས་ལྟུང་རབས་སྤྱི་ གྲགས་པ་འབྲུམ་གྱི་སྒྲོས་ལྟར་དང་། དེ་འདྲུས་བཞུན་ཡིན་པར་
བཤད་ཀྱང་། དུས་སྐབས་ལ་བརྟེན་གཞིགས་ཤིང་། ཡིག་རྩིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བརྟེན་པར་གསལ་

20 བླུ་ཅན་གྱི་ དེ་བཞུགས་པ། ཤོག 34

21 ཀུན་ལྟུང་གྱི་ ཤོག 37

22 བླུ་ཅན་གྱི་ དེ་བཞུགས་པ། ཤོག 304

དང་། རྒྱལ་པོར་གྱུར་པའི་ལོ་དུས་མ་གྲིས།²³ རབ་རྒྱས་ཀྱིས། འདི་ཡིས། སལ་ཆེར་
སྤྱི་ལོ་ ༡༥༩༠ ལྷ་ས་ ༡༥༤༠ བར་དུ་རྒྱལ་སྤྱི་དུ་དབང་བ་གྲིས་སོ། །²⁴

འདི་དག་ཀྱང་གྱི་ནང་ནས། ཀའྲིང་ལྷ་མ་གྱི་བཞེད་པ་དེ་ཉིད་ཆེས་བདེན་པ་ཡིན་པ་ནི།
ཇི་སྟག་ཆང་རས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་འཇམ་དབྱངས་གཉིས་ཞལ་འཇོམས་པའི་ལོ་དུས་འོག་དུ་
བཞོན་པ་ལས་ཤེས་ཐུབ་པོ། །

འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ་

འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ་ནི། ཇི་པོ་ཆེ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པོ་ཡིན། ཟངས་དཀར་དུ་ ཆོས་
ཇི་སྟག་ཆང་མཇལ་དུས། ང་ཡང་འབྲུག་པའི་སྤྱིན་བདག་ཡིན། བསྟན་པ་ལ་དགོངས་ནི།
མར་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཞིས་སྤྱོད་སྟག་ཆང་རས་པ་ཆེན་པོར་ཁྱེད་བཞུགས་ཏན་མཇེད། ཆོས་ཇིས་ཀྱང་
ལྷ་རྒྱན་གནས་བསྐྱར་རྣམས་ལོག་སྟེ་འཁོར་བ་དང་། འབྲོན་པའི་ཞལ་བཞིས་མཇེད། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་
འདི་ཉིད། སལ་ཆེར་སྤྱི་ལོ་ ༡༤༡༥ ཙམ་ཞིག་ལ། རྒྱ་ཆེ་མ་ཟེན་པར་མཛོན་ནི། ཆོས་ཇི་དེ་
ཉིད་ལ་དྲགས་མར་ཡུལ་དུ་བྱོན་པའི་སྐབས་སྟེ། རྒྱལ་པོ་འདི་དང་མཇལ་བའི་གདམ་རྒྱུད། ག་ན་
ཡང་མི་སྤང་། །རྒྱལ་པོ་འདི་ཡིས་བ་མགོ་རྩ་གསེར་སྤངས་བུམས་པ་བཞེད་པའི་མགོ་བཙམས་
ཀྱང་མཐར་མ་ཕྱིན་པར་ལུས་པ་དེ་སྤྲས་སེང་གི་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དུས་སྟེ། ལེགས་པར་གྲུབ་པ་འོག་ན་
གསལ་ལོ། །

ཀའྲིང་ལྷ་མ་གྱིས། འདི་ཡི་སྤྱི་དབྱེད་དུས། སལ་ཆེར་སྤྱི་ལོ་ ༡༤༠༠ ལྷ་ས་
༡༤༩༠ བར་དང་།²⁵ སྤན་ཅག་ཡིས། ༡༥༤༠ ལྷ་ས་ ༡༥༩༠ བར་དུ་དོས་འཇིན་བུས།²⁶
རབ་རྒྱས་ཀྱི་བཞེད་པ་འདི་དང་མཐུན་ནོ། །²⁷

འདི་འོ་སྐར་ལ་ཡང་། ཀའྲིང་ལྷ་མ་ཉིད་ཆེས་བདེན་པ་ཡིན་ནི། ཟངས་དཀར་དུ་རྒྱལ་
འབྲོར་གྱི་དབང་ཡུག་སྟག་ཆང་རས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་འདི་གཉིས་མཇལ་དུས་སྤྱི་ལོ་ ༡༤༡༩

-
- 23 ཡོ་སྟག་ ཤོག་ ༣༥༥།
 - 24 རབ་རྒྱས། ཤོག་ ༡༥༥།
 - 25 ཀའྲིང་ལྷ་མ། ཤོག་ ༣༩༩།
 - 26 སྤན་ཅག། དེབ་གཉིས་པ། ཤོག་ ༡༠༥།
 - 27 རབ་རྒྱས། ཤོག་ ༡༤༩།

ནས་ ༡༥ བུང་བུང་ཞིག་ལ་ཡིན་དགོས། ཅིའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཁྱང་
ལོར། སྤྱི་ལོ་ ༡༦༡༣། ཆོས་ཆེ་སྟག་ཆང་པོད་དབུས་ནས་འཕྱོན། ཤིང་ཡོས་ལོར། སྤྱི་
ལོ་ ༡༦༡༥། ཟངས་དཀར་ནས། ཞོ་རྒྱུ་ཕྱི་ཡུལ་ཕྱོགས་སུ་ཤེབས་བུབས་མཛད་ཅིས་རྣམས་
ཐར་ན་གསལ་ལོ། |28

ཆུལ་མོ་ཁ་ཆེན་མོ་ཁ་རྒྱ་

ཆུལ་མོ་ཁ་རྒྱ་གྱི་མཆན་དངོས་མ་ནི་ཅི་ཡིན་ངོས་མ་ཟེན། ཁ་རྒྱ་ཟེར་བ་ནི་རྟོར་ཡུལ་རྒྱ་
ཕྱོགས་ཀྱི་སྐད་དུ། རོ་པོ་དཔོན་པོ་དག་གི་བཅུ་ཆོ་ལ་འབྱོར་པའི་དོན་ཡིན་འདུག། དཔེར་ན་
ཆུལ་པོ་ལ་ཁ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། རྟོར་གྱི་ཆོག་འགྲུབ་གས་རྒྱ་གར་རྒྱུ་ཕྱོགས་སུ། ད་ལྟ་ཡང་བཞོལ་
བ་ཡོད། ཆུལ་མོ་འདྲི། སྐར་མ་དོའི་རོ་པོ་ལ་མིར་གྱི་སྒྲུ་མོ་ཡིན། ཡབ་ལ་མི་མེར་
གྱིས་གཡོ་སྐྱའི་འཆར་གཞི་བཞིངས་ཏེ། ཆུལ་པོ་འཇམ་དབྱངས་རྣམས་ཆུལ་ལ་བག་མར་བཏངས།
མེས་པོ་དམ་པ་ཡོ་མེད་ཀྱིས། ཆུལ་མོ་ཁ་ཐུན་རང་ཉིད་འཆི་བའི་བར་དུ་རང་གི་ཞིས་ལམ་གྱི་
ཆོས་ལུགས་སུ་གནས་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་མཁར་འོག་དང་། བཞིང་སྐར་མཁར་གྱི་ཉི་འདབས་
དང་། ལུམ་རུ་རྒྱ་དར་བཅས་ཡུལ་གནད་ཆེ་སར་མས་ཆེད་གསུམ་བཅུགས་སོ། |29 ཞིས་
པ་ལྟར་ན། ད་ལྟ་བུམས་ཆུང་བཞུགས་པའི་ཁང་པ་འདྲི་ཡང་མས་ཆེད་ཕྱིར། བཅུགས་པར་གས།
འོན་ཀྱང་ཆུལ་མོ་ཁ་རྒྱ་རང་གི་སྐྱ་ཆེ་ཤིང་པོར་ཞིས་ལམ་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་བཞུགས་པ་དེ་ནི་བདེན་པར་
མི་སྐྱང་གྱི། ལ་དུགས་ལ་ཤེབས་ཏེ། ལོ་ཁ་གས་རིང་ལ་ཞིས་ལམ་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་བཞུགས་
ཀྱང་། དེའི་རྒྱུ་ན། ཆུལ་མོ་རང་གི་ཐུགས་འདོད་ཀྱིས་ནད་པར་ཡུར་པར་མཐོང་གྱི། བ་
མགོ་མཁར་དུ། ཆོས་ཆེ་སྟག་ཆང་རས་པ་བྱོན་སྐབས་སུ། **ཆུལ་མོ་ཁ་རྒྱ་དང་མི་དབང་**
མིང་གི་རྣམས་ཆུལ་སྐྱ་མཆིང་གིས་དད་ལུས་ཀྱི་རིམ་ཕྱོས་བཞུན་པར་བུཔ་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་
ནའི་དབང་མོགས་འབུལ་བ་མཛད། 30 ཅིས་ཆོས་ཆེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམས་ཐར་ན་གསལ། གལ་

28 ཀུན་དགལ། རྒྱལ་ཤོག་ ༣༧།

29 ཡོ་མེག་ ཤོག་ ༤༡༡

30 ཀུན་དགལ། རྒྱལ་ཤོག་ ༣༦།

ཉི་ལྱུ་མོ་འདི་ནང་པར་བྱུར་མེད་ན། ཚས་ཇི་སྐྱལ་ཆང་ལྷ་ཤུ་འཇིག་རྟེན་ཚས་བརྒྱད་31མྱུང་ས་
 པའི་ཤུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ས། མཆོག་གསུམ་ལ་སྒྲུབ་ས་འགྲོ་མེད་པའི་གང་ཟག་ལ་གསང་སྐྱལ་གྱི་
 དབང་བསྐྱར་བར་མཛད་པ་ག་ལ་སྤྲོད། དེས་ན་རྒྱལ་མོ་ཆེན་མོ་འདི་ཉིད་ནང་པར་བྱུར་ནས།
 མས་ཇི་དེ་འི་ནང་། ཇི་བཅུན་བུམས་མགོན་གྱི་སྐྱེ་འདྲ་དང་། ལྷེབས་རིས་སྤྲུ་ཇི་བཅུན་སྒྲིབ་ཟུང་
 བྲགས་པ་དང་། གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་སྐྱལ་བཞེངས་པར་མཛད། དེར་མ་ཟད་
 གསེར་ཟངས་གྱི་བུམས་པ་བཞེངས་ནས་བྱུབ་དུས་སྤྲུ་རྒྱུན་ཡོངས་ཇི་གས་རྒྱལ་མོ་ཆེན་མོ་འདི་ཡིས་དད་
 པས་ཤུལ།32 གཞན་ཡང་བུམས་རྒྱུང་ལྷ་ཁང་དུ་དགོ་ལྷགས་པའི་ལྷ་ཆོགས་བཞུགས་པ་དང་།
 རྒྱལ་མོ་འདི་ཉིད་སྐྱེ་ཆེ་འདས་པའི་ཇིས་སྤྲུ། དགོ་ལྷགས་པའི་སྤྲུ་མ་པའི་ཆེན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་
 ལ་བཟླ་རྟེན་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཤུལ་སྤངས་དང་། ཚས་ཇི་སྐྱལ་ཆང་གི་རྣམ་ཐར་དུ། བཟླ་རྟེན་
 བྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་མོ་འདི་ཉིད་སྐྱེ་གཤམས་པའི་སྒྲིབ་ལ། ཅང་ཤིས་མེད་པ་ལ་དཔགས་ན།
 འདི་ཉིད་དགོ་ལྷན་པའི་ཇིས་འཇུག་ཡིན་ཅིང་། སྤྲུ་མ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་པ། དགོ་ལྷགས་
 པའི་ཕྱོགས་འཐེན་མཛད་དེ། སྤྲུ་མ་སངས་ལྷ་རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་ཡོན་ལ། མས་པ་ཆེ་བ་རང་མེད་པ་
 ཡིན་ནམ་སྤྲུ་མ་པ་བདག་རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན། ཇི་ལྷར་ཡིན་ན་ཡང་། རྒྱལ་མོ་ཆེན་
 མོ་འདི་ཉིད་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ལ། བུམས་པ་དང་སྤྲོད་ཇི་ཐུགས་ལ་མངའ་ཞིང་། མཛད་སྤྱོད་
 བཟང་པོ་བཞུགས་པར་བརྟེན། སྤྱི་བོ་ཀྱན་བྱིས་ཀྱང་། དད་བྱས་གྱིས་བཀྱར་ཅིང་། ཇི་
 བཅུན་མ་སྒྲོལ་དཀར་གྱི་སྤུལ་པ་ཡིན། ཞེས་ངོས་འཇིན་ཞུས་པ་རྒྱལ་རབས་སྤྱི་བོ་ཀྱན་བྱིས་སྤོང་ངོ་།
 133

- 31 འཇིག་རྟེན་ཚས་བརྒྱད་ནི། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱེ་བུ་ས།
 འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པ་རྟེན་དང་མི་རྟེན་དང་།
 བདེ་དང་མི་བདེ་ལྷན་དང་མི་ལྷན་དང་།
 བརྟན་རྒྱུང་ཅེས་བཤུ་འཇིག་རྟེན་ཚས་བརྒྱད་ཡི།
 བདག་གི་ཡིད་ཡུལ་མིན་པར་མགོ་རྟོགས་མཛད།

ཅེས་བཤེས་པའི་སྤྲོད་པ་ཡིག་ཆོགས་བཅད་ཉི་ཤུ་ཅེ་དགུ་པ་ལ་གསུངས་པ་བཞེན་ནི།

32 ཀྱན་དགལ། རྒྱལ་ཤོག་ ༡༠།

33 ཡན་ཅ་ཀྱི། དེ་བཀྱིས་པ། ཤོག་ ༣༤། ཡོ་སེལ། ཤོག་ ༣༥། རབ་རྒྱས། ཤོག་

246།

མིང་གི་རྣམ་ཆུལ་

སྐུ་མིང་གི་རྣམ་ཆུལ་ནི། ཡཔ་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་ཆུལ་སྐྱེ་ཆེ་འདས་པའི་ཇིས། ཆུལ་པོར་
 མངའ་གསོལ། ཆུལ་པོ་ཆེན་པོ་འདྲི་དུས་སྟུ། ཡཔ་ཆུལ་པོས་འབྱོན་པར་ཞུ་བ་ཡུལ་ཡོད་པ་
 བཞིན། ཡོན་ལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཡུག། ཆོས་ཀྱི་ཇི་སྟག་ཆང་རས་པ་ཆེན་པོ། སངས་རྒྱུ་
 བསྟན་པ་རྒྱུ་པ་དང་། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཁྲིང་མཆོག་དམ་པའི་ཕྱིར། མར་
 ཡུལ་དུ་བྱོན། དེ་ཡང་ཐོག་མར་རྒྱ་དང་། ཤེལ་དུ་བྱོན། དེ་ནས་ཨ་ལྷོ་ཆོས་འཁོར་མཇུག་
 བར་ཕེབས། འོག་ལམ་དུ་བ་མགོར་ཞབས་ཀྱི་པད་མོ་བཏོད། བུམས་པའི་དཀོན་གཉིར་ལ།
 འབྲུག་པའི་དགེ་སྤྱོད་ཁ་ཅིག་ཡོད་པ། དེར་ཞག་བཞུགས་མཛད་པར། ཡུམ་ཆུལ་མོ་ཁ་དུན་དང་།
 རྒྱ་མཆེད་ཀོར་བུ་རྣམ་ཆུལ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ། ཆུལ་པོ་འདྲི་ཡིས། ཆོས་ཇི་སྟག་ཆང་རས་པ་ཆེན་
 པོ་ནས། དབང་བྱེན་ཆུབས་ཀྱི་ཆོས་འབྲེལ་ཐོག་མར་ཞུས། སྟག་ཆང་རས་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་
 ལ་དུགས་སྟུ་ལོ་རྒྱུ་ཅམ་བཞུགས་ནས། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ལྷགས་སྤེལ་ལོར། ལྷོ་
 ལོ་ ༡༩༣༠། དབུས་གཙང་ལ་ཕེབས་ཀྱང་། མིང་གི་རྣམ་ཆུལ་དང་། ཀོར་བུ་རྣམ་ཆུལ་སྐྱེ་
 མཆེད་ནང་ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པར་བཞུགས་པ་ལ་ནང་སྤྱི་གམཛད་པའི་ཕྱིར། སྐར་ཡང་དབུས་
 གཙང་ནས་མར་ཡུལ་དུ་བྱོན། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ། མི་ཡི་དབང་པོ་འདྲི་ཡིས་སྐུ་མ་སྟག་ཆང་
 རས་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆ་བའི་སྐུ་མར་བསྟེན་ནས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་
 ཅིང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་དྲུག་པའི་ཆུ་རྒྱལོར། ལྷོ་ལོ་ ༡༩༤༣། གངས་རིའི་ཕྱོགས་སྟུ།
 མོག་པོ་ཨོ་རྩྱ་དམག་ལྷ་བརྒྱ་ཅམ་འོངས་པ། དེ་དག་ཕྱིར་ལོག་འདྲིད་པའི་ཕྱིར། མངའ་
 རིས་ཕྱོགས་ཀྱི་དམག་མགོར་ཕེབས། དམག་ལས་ཆུལ་དེ། སྐུ་པོ་ལོག་ཕེབས་སྐབས་སྟུ།
 བཞན་ལེ་དུ། ཆོས་ཇི་སྟག་ཆང་རས་པའི་ཞབས་ཀྱི་པརྟོ་རྒྱ་བ་གཅིག་གི་ཡུན་དུ་བསྟེན། སྐོན་སྤོལ་གྱི་
 ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅིས་ཆོས་པར་བྱུར། རྒྱ་ཆེ་འདྲི་ཡི་མཛད་པ་ཟེན་དེ། རྒྱ་ཆེ་ལས་འདས།
 རྒྱ་སྐར་གསང་ཐབས་ཀྱིས་སྤྱིའི་མཁར་དུ་གདན་ཞུས། རྒྱ་སྐར་མི་ལྷར་ཡུལ་པ་སྟགས་ཇིས་ཀྱི་དགེ་
 བའི་བུ་བ་རྣམས་ལོགས་པར་བསྐྱབས་སོ། །34

ཕྱལ་པོ་འདི་ཡི་སྤྲོད་དབང་སྐྱུར་བའི་དུས་ནི། ཀའ་རྒྱུང་གླུ་ཀྲིས། སྤལ་ཆེར་སྤྱི་ལོ་
 ༡༩༩༠ ན་མ་ ༡༩༧༠ བར་དུ་ངོས་འཛིན་པ་དང་། 35 སྤུན་ཅུ་ཀུ་ཡིས། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ན་མ་
 ༡༩༩༥ བར་དུ་དང་། 36 ཡོ་སྤལ་གྱིས། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ན་མ་ ༡༩༩༩ བར་དུ་དང་། 37
 སྤལ་ལ་ཕྱོག་དང་། རྒྱ་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ཀྱིས། འབྲུང་ས་ལོ་དེ། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ བར་ བྲོང་ས་ལོ་དེ་
 ༡༩༩༩ ལ་ཡིན་པ་དང་། 38 རབ་རྒྱས་ཀྱིས། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ན་མ་ ༡༩༩༠ བར་དུ་ངོས་
 འཛིན་མཛད་དོ། 39

འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས། སྤྲོད་དབང་ལ་མངའ་བ་སྤལ་བའི་དུས་སྐབས་དེ།
 ཀའ་རྒྱུང་གླུ་ཀྲིས་ལ་ཆེར་འཐད་པར་མཐོང་ཞིང་། བྲོང་ས་པའི་ལོ་དུས་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་ཆེ་ཁོང་གིས་ཀྱང་
 ཆོད་འཕྲིགས་མི་འདུག། སྤལ་ལ་ཕྱོག་དང་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ཀྱིས། བྲོང་ས་པའི་ལོ་དེ།
 ཆོས་རྒྱུ་ཆེ་ལྷན་ཆེར་གྱི་ནས་ཐར་ན་གསལ་བ་བཞིན། འཐད་པ་དང་ཐུན་ཡང་། 40 འབྲུང་ས་
 པའི་ལོ་དུས་དེ་ནི་འཐད་ཐུན་དུ་མ་མཐོང་དོ། །

བུམས་པ་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་

བ་མཐོང་མཁར་གྱི་ལྷ་ཁང་དེ་དག་གི་ནང་ནས། བུམས་པའི་ལྷ་ཁང་དེ་ཆེང་ཤོས་དང་། ཕྱལ་
 རབས་ལོ་རྒྱས་དང་། ཆགས་སྤལ་བཟང་པོའི་ཤེས་རིག་ལ། སྤལ་ཆེན་པོ་ཡིན། འདིར་རྒྱུ་
 བཅུན་བུམས་པའི་སྐྱུ་འདྲ་ཆེན་མོ། ཐོག་ཆད་གསུམ་པ་བྱིན་རྒྱུ་ཀྱི་འོད་འཕྲོ་བ་དང་།
 འདྲུ་ཁང་གི་རྒྱ་ལོགས་ཀྱི་ཐུབས་རིས་སྤྲུ། བཅོམ་ཐུན་འདས་རྒྱུ་ཆེ་སེམས་དཔལ། དེ་ཡི་གཡས་
 གཡོན་དུ་རྒྱུ་བཅུན་མ་རྒྱུ་ལ་མ་དག་པ་ཡང་། ཕྱལ་ཆེན་བཞི། བཞུན་ཡང་ཞི་བ་དང་དྲག་པོའི་ལྷ་
 རྒྱུ་མས་བཞུགས། རྒྱ་པོ་དེ་ཀྱི་ཐུབས་རིས་སྤྲུ། དུས་གསུམ་མངས་རྒྱས། རྒྱུ་ཆེང་ཁ་པ་

-
35	ཀའ་རྒྱུང་གླུ་ཀྲིས།	ཤོག 39༧
36	སྤུན་ཅུ་ཀུ།	དེ་བཞག་གིས་པ། ཤོག 304
37	ཡོ་སྤལ།	ཤོག 348 དང་ 349
38	སྤལ་ལ་ཕྱོག་དང་།	རྒྱ་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ཤོག 46
39	རབ་རྒྱས།	ཤོག 304
40	ཀའ་རྒྱུང་གླུ་ཀྲིས།	མཐུན་ཤོག ༤0

ལ་བཀའ་གདམས་གསར་མའི་སྒྲ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱར་བ། ཤར་ངོས་ཀྱི་ཐེབས་རིས་སྒྲ། ཐུལ་བ་
 རྟོ་ཐོ་འཆང་། རྩོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ། མཁས་ཐུབ་ཆེན་པོ་འབྲུག་པ་པར་དཀར་པོ།⁴¹
 འཕགས་པ་རྩུན་རས་གཟིགས་ལ་མེགས་པ་བཞུགས་ཤིང་། ཤར་ངོས་ཀྱི་ཐེབས་རིས་རྣམས།
 ཐེབས་རིས་གཞན་གཉིས་ལ་བསྟེན་ཏེ། བྱིས་རགས་པ་དང་། ཆོན་ཅི་མདངས་ཞན་པས།
 སྲས་གཞན་ཞིག་ལ་ལྷ་བྱིས་པ་གཞན་གྱིས་བཞེངས་པ་ཡིན་པར་མངོན། གཞན་ཡང་སྤྱོད་དཔོན་
 ཆོན་པོ་པད་མ་འབྲུང་གནས་དང་། ཐུབ་ཆེན་མིང་ལ་རས་པ་མེགས། བྱིས་སྲ་བཞེངས་པ་
 བཞུགས། ཐུབ་ངོས་ཐེབས་རིས་ཆེན་མོ་ཀུན་གྱི་འོག་ཏུ། རྩོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི། མཇེད་པ་
 བཅུ་གཉིས་དང་། ཐོ་ཐོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐེབས་རིས་ལྷ་རྩུ་རྣམས་ཀྱི་འོག་ཏུ། ཐུལ་སྒྲོན་རྣམས་
 དང་། བཅུན་མོ་རྣམས། འབངས་བྱུང་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་གུས་བཀྱར་བྱ་ཚུལ་དང་། ཅེད་
 མོ་འབྲུལ་བ་མེགས་ཀྱི། དགའ་རྩོན་ཆོགས་པའི་བྱིས་གཟུགས་མཆིས། །

འདིར་ཆོས་ཐུལ་ཆེན་པོ་ཆེ་དབང་རྣམ་ཐུལ་བཞུགས་སེའི་སྒྲ་ཡིག་གཟུགས་དང་དག་ཆ་
 ལེགས་པ་རང་མེད་པ་ཞིག་བྱིས་འབྲུག། བོད་དུ་གསལ་བ་བཞིན་རྟེན་ཅོང་ཁ་པའི་བྱིས་སྒྲ་གཙོ་
 བོར་བྱས་ཏེ། བཞུགས་པ་ལ་དཔགས་ན། བཞིང་མོ་སྤང་གི་བྱམས་པའི་ལྷ་ཁང་བཞིན་དུ།
 དེའི་དུས་འདི་ཡི་དགོན་གཉེར་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཐུལ་པོ་འཇམ་དབྲུང་ས་རྣམ་ཐུལ་གྱི་
 དུས་སྲ་འདི་ཡི་དགོན་གཉེར་ལ་འབྲུག་ལུགས་ཀྱི་བྱ་པ་བཞུགས་པ་ཆོས་རྟེན་ཆེན་མོ་ཐུབ་པ་
 གསལ།

གང་ལྟར་ཡང་འདི་ཉིད་རྣམ་བཞེངས་པ་དང་། སྲས་བཞེངས་པའི་སྐྱོར་ལ། འོ་རྒྱས་
 སྒྲ་བ་པོ་རྣམས་ལ་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འདུག། སྤན་ཅག་ཡིས། ཅིགས་པའི་ཐེབས་རིས་ལ།
 ཐུལ་པོ་ཆེ་དབང་རྣམ་ཐུལ་དང་པོ་དང་། དེའི་སྒྲ་མཆིད་གཉིས་མེགས་སྒྲ་འཁོར་ལྷན་རྒྱས་དང་
 བཅས་པའི་བྱིས་གཟུགས་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་མཚན་བྱང་དང་བཅས་པ་ལ་གཞིར་བཟུང་
 གྱི། གཙུག་ལག་ཁང་འདི། ཐུལ་པོ་ཆེ་དབང་རྣམ་ཐུལ་དང་པོས་བཞེངས་པར་བཤད།⁴²
 རང་མེད་ལ་དུགས་ཀྱི་ཐུལ་རབས་སྒྲ་བ་བཀྱ་བེས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས། ལ་དུགས་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་

41 ཐུབ་པའི་དབང་ཐུག་འདི་ཉིད། རབ་འབྲུང་དགེ་པའི་མེ་མག་ལོས། གྱི་ལོ་ ༡༥༡༧། རྒྱ་འབྲུང་ས།
 རབ་འབྲུང་བཅུ་པའི་ཆེ་འབྲུག་ལོས། གྱི་ལོ་ ༡༥༡༩། རྒྱ་ལྷ་འཇན་ལས་འདས་སོ། །

42 སྤན་ཅག་། དེབ་དང་པོ། བོག་ ༡༥་དང་༡༥༡།

པའི་གདམ་རྒྱུད་གསལ་ཞིང་འཛེབས་པ་དུ་མས་གདམས་པ། རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལྟ་བུ། རྣམ་
 དཔྱད་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཁུན་པར་རྒྱན་དུ་གདག་པར་འོས་པ། **མར་བྱལ་ལ་དགས་ཀྱི་**
ཕྱོན་རབས་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་དུ། བྱམས་པ་འདྲི་ཉིད། སྤྱི་ལོ་བརྒྱ་རབས་པའི་ལྷ་པོའི་
 རང་དུ་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པ་འབྲུམ་ལྷེས་གཏིང་མོ་སྐང་གི་བྱམས་པ་བཞིང་དུས་སུ་པ་མགོའི་བྱམས་པ་
 འདྲི་དང་། སྤྱིའི་བྱམས་པ་རྣམས་ཀྱང་བཞིང་ས་པ་ཡིན་ཞེས་བྲིས།⁴³ འོན་ཀྱང་གཏིང་སྐང་
 བྱམས་པ་བཞིང་བ་པོའི་སྐོར་ལ། ལ་དུགས་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལ་གཅེས་སྤྱོད་ཀྱིས་འཛོལ་སྤྱོད་མཛད་
 པ་པོ་མེས་པོ་བསོད་ནམས་ཆེ་བརྟན་ཡོ་མེད་ཀྱི་བཞིང་པ། རབ་རྒྱས་ཀྱི་བཞིང་པ་དང་མི་མཐུན་
 པ་མཆིས། ཁོང་གིས་གཏིང་མོ་སྐང་གི་བྱམས་པ་དེ་གྲགས་པ་འབྲུམ་ལྷེ་རྒྱལ་པོ་ཆེ་བས་བཞིང་ས་
 པ་མ་ཡིན་པ། གྲགས་པ་འབྲུམ་རྒྱལ་པོ་རྒྱུད་བས། ཙོང་ཁ་པའི་གྲགས་བརྟགས་ལ་བརྟན་ནས་
 བཞིང་ས་པར་བགད་ཀྱང་། བརྟན་པར་མི་སྐྱང་སྟེ། གྲགས་པ་འབྲུམ་གྱིས་ཙོང་ཁ་པའི་བར་ཆེན་
 བྱ་བྱལ་བ་གཉིས་པོ་དང་བྱུག་སྤང་མཛད་མེད་པ་དེ་ལ་**དུགས་རྒྱལ་རབས་**རང་ན་གསལ་བས་སྟེ།
 |

དེས་ན་རབ་རྒྱས་ཀྱི་བཞིང་རྒྱལ་དེ་བརྟན་པ་ཡིན་ན། བྱམས་པའི་ལྷ་ཁང་དེ་གོང་གི་
 སྤུང་ཅེ་གའི་བཞིང་རྒྱལ་དེ་ལས། ལོ་བརྒྱ་འཁོར་ཕྱོན་དུ་བྱུང་ནས། ལྷེབས་རིས་ངོ་མཆར་ཅན་དེ་
 ཀུན། རྒྱལ་པོ་ཆེ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ལམ་གྱི་དུས་སུ་མོ་ངོས་དང་། ལུ་པོར་ཀྱི་ལྷེབས་རིས་
 རྣམས་བཞིང་ས་པར་ངེས་ཤིང་། ཤར་ངོས་ཀྱི་ལྷེབས་རིས་དེ་རྣམས་ནི་ཕྱིས་སུ་བཞིང་ས་པར་
 མངོན་ཏེ། ལྷེབས་རིས་ཅིག་ལོགས་གཞན་གཉིས་པོ་ལས་དཔགས་ཏེ། འདྲི་ཡི་ཆོན་ཅི་ཞན་
 པ་དང་མེ་མོ་ཀུན་ཀྱང་རགས་པར་སྐྱང་། ལྷེབས་ལྷོ་ལེ་དང་། སྐོར་རུལ་སྐྱི་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་།
 ཆོས་རྒྱུ་འབྲུག་པ་པུ་དགར་པོའི་བྲིས་སྤྱོད་བཞུགས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས། ལྷེབས་རིས་འདྲི་ཕྱིས་སུ།
 ལྷ་ར་ཡང་སྤྱར་དུ་བརྒྱན་པ་ཡིན་པར་བྲིས་སྟེ། 144

རབ་རྒྱས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་གྲགས་པ་འབྲུམ་མཆན་ཅན་རྒྱལ་པོ་རྣམ་གཉིས་དང་གཤམ་ཁྱེགས་སྤྱོད་
 བསྐྱར་བྱུགས་ཏེན་ལ་སྤྱོད་མཆེད་གཉིས་ཀས་དང་གྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཀྱི་ཉིང་དོན་གཤམ་གསལ་ལྷ་ར་ཡིན་འདུག།

43 རབ་རྒྱས། ཤོག་ 123།

44 ལྷེབས་ལྷོ་ལེ་དང་། སྐོར་རུལ་སྐྱི་ ཤོག་ 126།

ལྷ་ཆེན་ཆེན་དུ་བྲག་མ་འབྲུམ་ལྷེ་ལ་དུག་མ་གཤམ་ཆེན་གཉིས་ཀར་མངའ་
 དབང་མཛད་ཀྱང་། བྱིས་ལུ་བྲག་མ་འབྲུམ་བྱིས་གཤམ་བྱིག་མ་མངའ་
 དབང་འབྲུག་ཤིང་། ཕྱལ་པོར་ཡུར་ཏེ་གཤམ་བྱིག་མ་གྱི་སྤྱིན་ལེགས་པར་
 བརྒྱུད་མ། ཆོས་ཕྱལ་བྲག་མ་འབྲུམ་ལྷེ་པལྗེས་པའི་ཆེ་བརྒྱན་བྲུམ་མ་པ་
 དང་། ཆེན་པའི་འཕགས་པ་རྒྱན་རམ་གཟིགས་རྣམ་གཉིས་ལ་བྲག་མ་
 འབྲུམ་བྱིས་ཀྱང་དད་མོས་དག་ཆེན་ཆེན་པོ་མཛད་དོ། ། 45

གདིང་མོ་སྒྲུང་གི་བྱམས་པ་དང་། བ་མགོ་འི་བྱམས་པ་དང་། སྒྲིའི་བྱམས་པ་རྣམས་
 གྱི་ལྷེ་བས་རིས་མོགས་ལ་མཉམ་བཞུར་བརྟལ་དཔུང་ཁྱེད་ཀྱང་། གདིང་མོ་སྒྲུང་དང་། སྒྲིའི་
 བྱམས་པ་འི་ལྷ་ཁང་གི་སྤར་གྱི་ཅིག་པ་ཀུན་ད་ལྷ་ཞིག་ནས་མེད། བ་མགོ་འི་ལྷ་ཁང་གི་ཅིག་པ་མ་
 ཞིག་པར་ལུས་པ་ནི། བར་དང་། ལུ་བ་དང་། བྱང་གི་ཕྱོགས་ཀུན་ལ་ཕྱིས་སུ་ཅིག་པ་གཞན་
 བསྐྱར་ནས་བརྟལ་བ་དེ་ཡི་ཁྱེད་ཀྱིས་ཡིན་པར་སེམས། 46 གདིང་མོ་སྒྲུང་བྱམས་པ་འི་ལྷ་ཁང་དེ།
 སྤྱི་ལོ་ ༡༧༩༩ ལོ་ནས་ ༡༧༩༧ ལོ་བར་དུ། ལས་ར་དུ་བཞེངས་པར་སྤར་གྱི་ལྷེ་བས་རིས་དག་མཇེལ་དུ་
 མེད་ཀྱང་། རྗེ་བརྟན་བྱམས་པ་འི་སྐུ་བརྟན་ནི་སྤར་གྱི་དེ་རང་ཡིན་པ། ད་ལྟར་ཡང་མ་ཉམས་
 པར་བཞུགས། སྐུ་བརྟན་དེ་ཉིད་དང་། འདྲ་ཁང་འོག་མ་འི་ཐོག་གི་རི་མོ་མེ་ཏྲག་གི་དཀྱིལ་
 འཁོར་དེ་ཀུན་དང་། བ་མགོ་བྱམས་པ་འི་སྐུ་བརྟན་དེ་དང་། ཐོག་གི་མེ་ཏྲག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་
 ལ་མཉམ་སྤར་མཇེལ་དེ། དེ་དག་ལྷ་བཟོ་པ་གཅིག་གིས་བཞེངས་པ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། བཟོ་
 ཅེལ་སྐྱོར་ལ། ལྷ་མ་དཔྱད་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས། བརྟལ་དཔུང་མཇེལ་བྱས་པ་འི་གཞིར་
 བཞུགས་སོ། 147

45 རབ་རྒྱལ། རྟོག་ ༡༩༤ ནང་ ༡༩༥ རྒྱ་རས་གཞིགས་ནི་དཀར་ལ་བྱུང་པ་འདི་ཉིད་དམར་པལ་གསལ་
ཤིང་། རྟོན་སྐབས་ཀྱང་ཆེ་པར་པར་ཅི་ལོ།

46 རྒྱལ་པོ་རྩིས། ཁོང་གིས་པ་མགོ་ནི་མཐར་འབྲས་ཀྱི་དང་། དགོན་པ་ཀུན་ཀྱི་ཕྱི་མ་ཤིན་ཏེ་ཡུལ་ལྷོ་མ་ལོ།

[illegible]

ལ་དྲུག་སྐུལ་རབས་སྐུལ་པོ་གྲགས་པ་འབྲུམ་ལྷེས་པ་མགོ་རྩ་བྱམས་པ་བཞིངས་པ་མི་
གསལ་ཁྱང་། འདི་ལྟར་གསལ་ཏེ།

བྲག་སྐུལ་ལྷེས། ལྷོ་ལ་མོགས་པར་མངའ་མཛད་ནས། ལྷོ་ལ་ཕུག་
ཇེས་སྐུ་གཙུག་ལག་ཁང་མང་པོ་48བཞིངས་ནས། ལྷོ་ལ་བྱམས་པ་
མགོན་པོ་དགུང་ལོ་བཅུད་པའི་ཆད་དང་། གཤམ་གཤོན་གཉིས་སྐུ་
འཇམ་དབྱངས་ཕུག་ན་དེ་ཇེ་གཉིས་ཐོག་ཆད་རེ་བཞིངས། གཙུག་ལག་ཁང་
བཞིངས་ནས་ཇེ་བཅུན་བྱམས་པའི་སྐུ་འདྲ་མོགས་བཞིངས། ལོགས་བྱིས་
རྣམས་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འདྲ་སྐུ་དང་། འཇིག་རྟེན་
བཟན་བཞག་དང་། རང་ཉིད་མིས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཆང་བ་དང་། ལྷ་
ཁང་སྐུམ་བཙེགས་མཐོ་ཤིང་49ལྷ་དཔེ་རྩ་བཞིངས། །

འདི་བཞིན་དམར་པོ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་མ་དག་པ་དང་། མང་པོ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་
དག་པ་ཡིན་ན། རབ་རྒྱས་ཀྱི་བྱིས་པ་དེ་བདེན་པར་སྒྲུང་དོ། །བ་མགོ་བྱམས་པའི་ལྷ་ཁང་ལ་
གོང་གསལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཆང་སྟེ། བྱམས་པའི་གཤམ་གཤོན་གཉིས་ན་ཕྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་
འདྲ་སྐུ་ཐོག་ཆད་རེ་བཞུགས་པ་འཇམ་དབྱངས་དང་། ཕུག་ན་དེ་ཇེ་དང་། བདེ་བར་
གཤེགས་པ་གསུམ་དང་ཇེ་ཙོང་ཁ་པའི་འདྲ་སྐུ་རྩ་བ་དོས་ཀྱི་ལྷེབས་རིས་ལ་བཞུགས་པ་དང་། རྩ་
ཇེ་སེམས་དཔའ་དང་ཇེ་བཅུན་མ་སྐྱོལ་དཀར་དང་། ལྷོ་ལ་ལྷངས་མོགས་ལྷོ་དོས་ཀྱི་ལྷེབས་རིས་
ལ་བཞུགས་པ་མོགས་རང་ཉིད་མིས་པའི་ལྷ་དང་། འཇིག་རྟེན་བཟན་བཞག་ཅེས་པ་ལྷོ་ལ་སྐྱོན་
འཁོར་བཙས་ཀྱི་བཞུགས་སྐུལ་ལ་གོ་བ་སྒྲངས་པ་ཡིན། དེ་ཡིན་ཆོག་འདིའི་དོན་བདག་གིས་དོ་
རྟོགས་མ་མོང་། འདི་རྣམས་འོལ་ཆོད་ཀྱིས་བྱིས་པ་ཡིན་གྱི། ཁྱངས་སྐབ་པས་བྱིས་པ་མ་ཡིན།
མཁྱིན་པའི་སྐུན་རས་ཡངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིས་སྟེ། འཆོལ་སྐབ་མཛད་དེ། ཇེ་ལྷར་ཡིན་པ་

48 ད་ལྟའི་དཔེ་ཆ་དག་རྩ་དམར་པོ་ཞེས་གསལ་ཁྱང་། དཔྱིན་ལྷལ་ལན་དོན་དུ་ཡོད་པའི་དཔེ་ཆ་དེའི་ནང་
མང་པོ་ཞེས་བྱིས་པ་དག་པ་ཡིན་པའི་ཅིས་བྱས། འདིར་མང་པོ་ཞེས་བཞོན་པ། བདེན་པ་ཡིན་མིན་ངོས་པ་མེད།
བཟན་དབྱང་མཛད།

49 ལྷ་སྐུ་མ་ཡི་ཡིས་འདྲ་ཀྱིས་བཞིངས་པ་དེའི་ཐེར་ཐོན་ཐོར་གསལ། དེའི་གོག་ 43

གདན་ལ་འབེབས་པར་མཛད། ལྷ་ཁང་སྤམ་བཅུགས་ཞེས་པ་ནི་ཐོག་ཚད་གསུམ་གྱི་མཐོ་ཚད་
ཡོད་པས། སྤམ་བཅུགས་ཞེས་པ་ཡིན། དཔེར་ན་ཨ་ཁྱི་སྤམ་བཅུགས་ལྷ་ཁང་ལ་སྤེང་འོག་
གཉིས་མ་གཏོགས་མེད་ཀྱང་། སྤམ་བཅུགས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནམ་སྟེ། ལྷ་མཚན་དེས་ན།
ཐུགས་འབྲམ་ཁྲེས་བཞེངས་པའི་ཁྲེབས་རིས་རྣམས་ལ་ཆར་ཆུ་སྟགས་ཀྱིས་ཞིག་སྒྲིན་སོང་སྟེ།
ཟུར་གྱི་ཁྲེབས་རིས་དང་འབྲུ་བ་བྱས་དྲ། ཆོས་ཕྱལ་ཆེ་དབང་རྣམ་ཕྱལ་གྱི་དུས་སྟེ། ཁྲེབས་རིས་
སོ་མ་བཞེངས་པ་ཡང་ཡིན་སྟེ། བར་དོས་གྱི་ཁྲེབས་རིས་རྣམས། འཇམ་དབྱངས་རྣམ་ཕྱལ་
སྟགས་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ་བཞེངས་པ་ཡིན་པ། འཛོལ་སྤྱུབ་བཅུག་དབྱང་གྱི་གཞིར་གནས་སོ། །

དབྱེན་ལུལ་པ་མཁས་པ། སྒྲུབ་ཐོབ་དང་། སྒོ་རུབ་སྒྲིག་ཉིས་ཀྱིས་བྱམས་པ་གཙུག་ལག་
ཁང་སྒོར་ལ་འདྲི་ལྟར་བྲིས་དྲ།

ཇི་བཅུན་བྱམས་པའི་སྒྲུ་འབྲུ་འདྲི་མཛེས་ཤིང་། ཡིད་དུ་འོང་བ་བཞུགས། ཨ་ཁྱི་ཆོས་འཁོར་
དམིགས་བསལ་བྱས་པའི་རྟིང་ན། གཙུག་ལག་ཁང་འདྲི་རྟིང་རྟིང་ཐོས་ཡིན་པ། མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་མཉམ་བཟུར་ལྟོག་བྱིང་ཐུབ་པའི་གཞིར་བཞུགས། དོན་སྤྱིང་པོ་ནི། རྟིན་དང་
བརྟན་པར་བཅས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དོ་མཚར་ཆེ་ཞིང་། མད་དུ་བྱང་བའི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྷན་པ་
ཞིག་སྟེ། སལ་ཆེར་ལོ་དོ་གསུམ་བརྒྱའི་རིང་ལ་སྤྱས་ཀྱང་། ལག་པས་གནོད་པ་བསྐྱལ་མེད་
པར་བཞུགས་ལ། བཟོ་བའི་ཆ་རྣམས་བཤད་ན། འདྲི་དག་བྱོན་ལེགས་པ། དབྱེབས་འགོད་
སྤངས་མཚུངས་པ། ཆོན་ཅི་འབྱུག་སྤངས་ཆ་སྟོམས་པ་བཅས་གསལ་པོར་མདོན་ཐུབ། འདྲུ་
ཁང་གི་ཐོག་དེར་ཡང་། མེ་ཏོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། ཐུགས་གྱི་ཡིག་འབྲུ་རྣམས་གྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་གསལ་ལ། གཟི་ཇིད་དང་ལྷན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་མང་པོས་ལེགས་པར་བཅུན་པ་བཅས་
བཞུགས་སོ། །50

सुखश्च कृद'पु'पदः

མཁའ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ལྷོ་ཅན་མ། བུམས་རྒྱུད་ལྷ་ཁང་ཞེས་པའི། ལྷ་ཁང་རྩིང་ས་པ་ཞིག་བཞུགས།
 གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་ཕྱི་ལོགས་གྱི་བཙོ་དབྱིབས་དེ། སྤལ་ཉིད་མས་ཇིང་ལྷ་ཡུར་རྒྱུད་༥༧
 རྒྱལ་མོ་ཁ་དུན་རང་ཉིད་ནང་པར་བྱུར་པའི་རྩིང་ན། གཤེར་རྒྱུད་ས་བུལ་པ་ལྷི་རྩོན་དུ།
 མས་ཇིང་དེ་ཉིད་ཇི་བཅུན་བུམས་པའི་ལྷ་ཁང་དུ། རྒྱལ་མོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཐུགས་འདོད་
 བཞིན་དུ་བསྐྱར་ཉི། དེའི་ནང་དུ། ཇི་བཅུན་བུམས་པའི་རྒྱ་འདྲ་འདི་དང་། ལྷེབས་རིས་
 རོ་མཚར་ཅན་ཀུན་བཞེངས། ཉི་མའི་མདངས་འཕྲོག་པ་མེད་པའི་རྩོན་གྱིས། སྤྱིར་བཏང་།
 རྒྱ་འདྲ་ཞལ་བྱང་ལ་གཟིགས་པ། བཞེང་སྤོལ་མེད་ཀྱང་། ཁང་པ་བརྟེགས་ཟིན་པའི་དབང་གིས།
 འདིར་བུམས་པའི་རྒྱ་བརྟན་དེ་ཞལ་བྱང་ལ་གཟིགས་དགོས་པ་ཡུང་། འདིར་རྒྱལ་བ་བུམས་པ་སྤྱིལ་
 ཀྱང་དུ་བཞུགས། ལྷེབས་རིས་སྤྲ་འཇམ་མགོན་སྐུ་མ་གར་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དང་། དཔལ་
 གསར་བ་འདུས་པ། བདེ་མཆོག་འཕོར་ལོ་རྩོམ་པ། དཔལ་རྩི་ཇི་འཇིགས་བྱེད། དགོ་ལྷགས་
 པའི་སྤྱང་མའི་གཙོ་པོ། དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ། ལྷ་བྱིས་རོ་མཚར་ཆེ་བ་དང་ལྷན་
 པ་རྣམས་བཞུགས་པ། ཞིག་གསོའི་ཕྱིར། མཐུན་རྩིན་མེད་པས། ད་ལྷ་ལྷ་ཁང་འདི་ཉིད་
 འཇོལ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཐོགས་པས། ལྷ་ཁང་འདི་ལ། ཅི་མཐོགས་ཉམས་གསོ་ཞུ་དགོས་པར་
 འཆལ་ལོ། ༥༨

གཅིད་ལྟར་མ་གཏོག་ལག་ཁར་

[illegible]

51 རབ་རྒྱུས། རྣམ་ ༡༤༧།

52 སྒྲུབ་པའི་ཁྱེད་། སྒྲུབ་པའི་ཁྱེད་ཀྱིས་འདི་སྒྲུབ་པའི་ཁྱེད་ཀྱིས་མཚན་ཡོད་པའི་ཡིག་ཀྱིས་ཡོད་
པར་བཤད་སྟེ། མ་ཞིང་བདག་གིས་བཅུད་ཀྱང་མ་ཞིང་།

མཛད། གསེར་སྟགས་ཕུལ་རྒྱུ་ལུས་པ་ལ་མཐུན་ཆེན་རྣམས་བསྒྲིགས་དེ། བཅོ་པ་ཀུན་པོས་
 པར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་བྱི་ལོར། སྤྱི་ལོ་ ༡༦༣༩། བཅོ་བཅུ་མས་པའི་
 འཁོ་ཚུགས། རྒྱ་གསེར་ལ་ཞེ་ལ་བཟུ་ལས་ལྷག་པ་དང་། རྒྱལ་མོ་ཁ་ཏུན་གྱིས་སྤྱ་རྒྱུན་རྣམས་ཕུལ།
 ཆུ་ཕག་ལོར། སྤྱི་ལོ་ ༡༦༣༩། རྒྱ་བཅུན་བྱམས་པའི་རྒྱ་བཅུན་མཆར་ལ། གཟི་བུན་ཅན་དེ།
 གུ་ཕག་ལག་ཁང་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་བཞེངས་བྱུག། ཆོས་རྒྱུ་ཆེན་པོས་པས་དབྱ་གཅོས།
 ལྷ་པ་དང་རྒྱལ་པ་བཟུ་སྤྱག་གིས། འཁོར་ལོ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་རྣམས་རབ་གནས་མཛད། རྒྱལ་སྤྱོད་དུང་
 འཁོར་སྤྱོད་སྤྱག་ཅམ་དང་། བཅོ་རིག་པ་བཟུད་ཅུ། ཉེ་སྤྱོད་ལུལ་མི་བཟུ་སྤྱག་བཅུ་གཉིས་ཅམ་
 འཛེམས་དེ། ཆོགས་འཁོར་འབུལ་བ་ལ་སྟགས་པ། རབ་གནས་དགའ་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེན་མོ་མཛད་དོ།
 153

འདིར་གསེར་སྤྱངས་བྱམས་པ། ཐོག་ཆད་གཉིས་ཅམ་ཡིན་པ། གཟི་འོད་འབར་བ་
 བཞུགས། ལྷེབས་རིས་རྣམས་སྤྱ། རྣམ་པར་སྤྱང་མཛད། མི་སྤྱོད་པ། རིན་ཆེན་
 འབྱུང་ལྷན། འོད་དཔག་མེད། རིན་ཡོད་སྤྱབ་པ་བཅས་ཐུལ་བ་རིགས་ལ་དང་། རྒྱ་མཐོང་དུ།
 དཔལ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་སྤྱ་བརྒྱད་ཐུལ་བ་རྩོམ་ཆེ་འཆང་དང་། ལྷ་བཅེན་ཉི་ལྟོ་པ་དང་ན་རོ་པ། མར་
 པ་ལོ་ཅ་བ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཐོས། རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་མི་ལ་རས་པ་ལ་སྟགས་པ་དང་། འདྲུ་ཁང་
 དུ། བཀའ་འབྱུར་གྱིས་མ་ཆ་ཆང་དང་། མེང་དཔག་གིས་བཞག་གཏོར་བཏངས་པའི་ལྷག་ལུས།
 སྤྱོད་མང་པོ་གསེར་དང་། དུལ་དང་། བཅས་ལ་སྟགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་བཏུལ་བའི་
 ལྷག་ཆས་གྱིས་པ་བཞུགས། གཟི་མ་སྤྱོད་ལོགས་སྤྱ། སྤྱང་མ་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ་གསུང་འབྱོར་
 མ་དང་། སྤྱང་གི་སངས་གཡབས་སྤྱ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྟགས་ལྷེབས་
 རིས་ངོ་མཆར་དང་ལྷན་པ་རྣམས་བཞུགས་སོ། །

དགེ་སྤྱོད་པོད་བསྐྱེད་ཀྱི་པ་

ཐོད་གསལ་སྤྱི་བསྐྱེད་ཐུགས་དེན་ཆེད་པ། ངོ་མཆར་ཅན་འདི་ཀུན། ལ་དྲུགས་
 ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱས། རྒྱུད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བྱས་ཡིན་པ་འདི་དག། ཆར་ཆུ་དང་། རྒྱུད་
 རྒྱུགས་ཅ་མེད་དུ་བཞག་པའི་དུས་འདིར། བསྐྱོད་པ་དང་པ་དང་ལྷན་པ་མང་པོས་དུངས་སྤྱངས་

གྱིས་སྤྱད་སྟོབ་ཞུས་ཏེ། དེད་དུས་གནས་སྐབས་ཆར་རྒྱས་མ་བཤལ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱགས་ཡུན་
 རིང་ཙམ་བརྟན་པའི་ཞིག་གསེ་བྱེད་པ་ལ། བ་མགོ་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པ། དགོན་བདག་ཉི་མེ་དགོན་
 པས་དབྱ་གཙོས། ལ་དྲགས་ཀྱི་མི་མངས་ནང་ནས། རྒྱལ་པར་དཔྱད་པའི་མཁུན་པ་དང་ལྷན་
 པ་དག་གིས། སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བྱིས་འབྲུར་གྱི་སྤྱུ་བརྟན་ངོ་མཆར་ཅན་
 འདི་རྒྱལ་སྤྱད་བྱས་དང་། ཆར་རྒྱས་དེའི་པ་ལས། ཐབས་མང་པོའི་སློན་ནས་སྤྱད་སྟོབ་བདག་
 པོ་མཛད་དགོས་པར་འཆལ་ལོ། །

རྟན་འདི་རྒྱལ་སྤྱེད་ཞིག་གསེ་ཡི། ཞལ་འདེབས་མཆོར་བྱེད་དུ། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལ་
 དེད་ཀྱི་གྲགས་པོ་བཟོ་བའི་སྟོབ་དཔོན། མི་རིས་ལོ་ལྔ་མཆོག་གིས་ཞལ་འདེབས་སྤལ་ཏེ། བྱམས་
 པའི་ལྷ་ཁང་དུ་འཕྲོ་ལམ་ཞིག་རལ་གྱུར་པ། སྤར་ཡང་ལམ་དེ་ཉིད། གད་པའི་ནང་ལ།
 བརྟན་པ་ཐུག་པ་དང་། དེའི་རྟེན་ན། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཐོག་ཀ་ནས་ཆར་རྒྱུ་མི་འཇག་པའི་ཕྱིར།
 ཐོག་ཀ་བརྟན་པོར་བྱེད་པ་ལ། དེད་རང་ངོས་ནས་ཀྱང་། ཞལ་འདེབས་སྤན་བྱ་འབྲལ་ཐུབ་
 པར་དགའ་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་། དད་ལྷན་བ་མགོ་པ་ཀྱན་གྱིས་རང་གི་དྲང་སྤངས་ཀྱིས། ཉམས་
 གསོས་ལ་འབད་བརྟན་མཛད་པ་ལ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བཅས་གསུམ་པ་སློབ་ཐོག་འཇམ་དཔལ་གྱིས།
 སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ཟླ་བ་ ༧ ཚེས་ ༡༥ ལ་བྱིས་པ་དགེ་བར་གྱུར་ཅིག།

དེ་བཞིན་ན་ནིང་གི་ལོར་རི་མོན་དུ་སྤྱུ་འབྲུངས་པ་མེ་བརྟན་བྱམས་པ་ལ་དད་པ་དང་ལྷན་པ་
 བརྟན་མོ་ཉི་དེ་གོ་ལྷ་ཡ་མན་མཆོག་ནས་ཀྱང་བྱམས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་གསོ་ཞུ་བའི་
 ཕྱིར་ཞལ་འདེབས་སྤལ་པས་བ་མགོ་པ་རྒྱལ་སྤྱེད་ཉམས་གསོ་དྲང་སྤངས་ཀྱིས་ཞུ་བཞིན་པ་ལ་དགའ་
 བ་སྤྱེད་དོ། །

བྱིས་འདི་ཉིད་ལ་ ༡༩༩༥ ལོར་སྤར་ཡང་ཞུས་དག་དང་འཕྲོ་སྤྱོད་ཅི་རིགས་པ་བྱས་སོ། །

ཕུར་དུ་ལྷས་པ་དང་པོ་

རབ་འབྱུང་པུ་གཅིག་པའི་ཐུགས་རྟེན་ལོ་༥ ལྷོ་ལོ་ ༡༩༩༠ རྒྱ་ཡུལ་འབྲས་མེད་ཀྱི་ལོ་གསལ་གྱི་
 ལོ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མེད་ལོ་རྒྱལ་ལྷོ་ལོ་༥ ལོ་དེར་ཆོ་མོད་ཀྱི་ལོ་གསལ་རྟེན་ལོ་གསལ་གྱི་
 ལོ་གསལ་རྒྱལ་པོ་དེར་པའི་ལོ་གསལ་༥

རབ་ཕུང་པུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་༡༩༩༡། རང་ཉིད་དབང་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་
 ལྷ། ལྷ་མོ་རང་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་
 ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་
 ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་
 ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་

[illegible]

དཔལ་ལྷན་མི་དང་པོ་གསུམ་ཕྱི་མི་དང་པོ་མཉམ་པོ་དང་པོ་དཔལ་གྱིས་བཟུང་བའི་མཁར་བཞུར་
 ཉམས་ལོ་རྒྱུ་མཉམ་པ་ལྟར་ལ། ལྷོ་ལོ་ ༡༩༥༡ ཉམས་ ༡༩༥༣ བར་ལ་ཡིན་དགོས། 59

- 54 རི་ཉིང་གི་ མདུན་ཤོག་ ༡༣༡
55 རི་ཉིང་ རྒྱལ་ཤོག་ ༡༣༢
56 རི་ཉིང་ རྒྱལ་ཤོག་ ༡༣༣
57 རི་ཉིང་ མདུན་ཤོག་ ༧༤
58 རི་ཉིང་ རྒྱལ་ཤོག་
59 བོད་རྒྱལ་ཁོང་ཆེན་མོ་ ཤོག་ཁྲམ་ ༡༣༧༠ ཏང་། ཡོ་ཤེལ་ ཤོག་ཕྱེ་ ༧༣༩ ཏང་ ༧༣༩

ཐུང་ལུས་གཉིས་པ་

མིང་དམག་གིས་བ་མགོ་མཁར་གདོར་བཞིག་དང་། བེན་དུ་ནས་འཕངས་པ་ནི། བམེས་གྱི་
 གྲིགས་བམ་ནམས་གདོར་བཞིག་བྱས། བམེས་ཟངས་བྱམས་པ་འི། སྤ་རྒྱན་ཀྱན་བཞོག་སྟེ།
 བམེས་དངུལ། བལྟ། བྱ་རྩ། བྱ་རྟིག། རག། ཟངས་སྐབ་རིན་པོ་ཆེ་རིགས་རྟ་སྐལ་མང་པོ་
 ཇམ་སྤ་རྩ་བཀལ། ཡིག་དཔོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་60མོགས་ཀྱིས་བྲིས་པ་འི། བཀའ་བསྐྱེད་
 གྲིགས་བམ་མང་པོ་སྟེ་དམག་སྐར་གྱི་ལྟ་དང་། བཞུན་སིང་པའི་ཁང་པ་བཅིགས་པའི་ཐོག་ཀྱན་
 ལ་སྐྱར་ཅེ་སྟེ་ལ་བ་ཆབ་དུ་བརྒྱབས། 61

དེ་དུས་དབང་ཅན་དང་དབང་མེད་བྱག་སྟེ། བ་མགོ་པ་སྐོགས་ལ་དུགས་པ་ཉམས་
 རྒྱུ་ཀྱན་གྱིས་། མིང་པ་བཅན་དབང་ཅན་ཟླ་རྩ་ལྟེ་ཟེར་སྐྱབ་དགོས་པ་བྱུང་། བ་མགོ་
 བཀའ་སྟོན་ཙོ་ཙོ་བསྐྱེད་ནམས་ཞེས་པའི་དཔལ་པོ་ལ་ཡང་། ནང་སེམས་ན། དག་ལན་ལེན་
 པའི་དམ་བཅའ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱབས་ལ་མ་བབ་གྱི་བར་དུ། ཟླ་རྩ་ལྟེ་ཟེར་ཉན་དགོས་ཀྱང་།
 རྒྱབས་ཐོབ་པ་ན་ཞུམ་པ་མེད་པར་སིང་པའི་དམག་དཔོན་ཟླ་རྩ་ལྟེ་ཟེར་ལམ་དུ་གདོང་བ་པོ་ནི།
 ཙོ་ཙོ་བསྐྱེད་ནམས་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། པཱ་ཆེན་བསྐྱེད་པའི་ཉི་མ་ (༡༧༥༡ ནས་ ༡༨༥༩)
 ཞབས་ཀྱིས་སིང་པའི་དམག་དཔོན་དེ། ཙོ་ཙོ་བསྐྱེད་ནམས་ཀྱིས་འདུལ་བྱལ་པའི་རྒྱབས་ལ་
 བཞིགས་ནས། ཙོ་ཙོ་དེ་ལ་བྱུང་བམ་སྒྲ་ལའི་ཞིང་བཞོད་གྱི་ཞལ་ཐང་ཞིག། ཕྱག་རྟགས་ལ་བསྐྱར་
 བར་མཛད་དེ། སིང་པའི་དམག་དཔུས་གཙང་དུ་མ་སྟེབ་པ། བྱིད་ཀྱིས་བྱོས་དང་།
 དེད་ངོས་ནས། བྱིད་ཞིང་དེར་སྟེ་བར་ཡོད་སྟོན་བྱིད། ཅེས་གསུངས་པའི། བསང་བའི་ཕྱག་
 བྲིས་བསྐྱར་པའི་གཏམ་བརྒྱད། བདག་གིས་རང་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན། མང་རྒྱ་པ་དཀའ་
 ཆེན་མཐར་ཕྱིན་ཞབས་ལ་སྐོགས་པ། བཀྱས་ལྷན་གྱ་པ་གན་པོ་འགའི་གསུང་རྒྱན་ལ་ཐོས།
 བཞུན་ཡང་གཞིས་ཀ་ཅེ་རུ་ཙོ་ཙོ་བསྐྱེད་ནམས། པཱ་ཆེན་བསྐྱེད་པའི་ཉི་མའི་སྟེན་གསལ་ཡིན་པ་
 དང་། ཁྱིང་ལ་དུགས་ནང་ཆང་བྲན་ནས། སེམས་པ་མི་སྟོབ་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་སྟོབ་སྟེང་ཟེར་

60 དཔལ་ལྷན། ཞོག་ ༡༠༥-༡༡༧།
 61 ཡེ་ཐེག་ ཞོག་ ༥༧༥།

པའི་སྤྱི་ཚུལ་ནང་དུ། ས་ག་རན་པོ་ལོ་ཅི་ས་གསར་དུ་བསྐྱུན་པ་དང་། ཀུ་ཤུའི་སྤྱི་པོ་བཅུགས་
པ་སོགས། རྣམས་པོ་ལོ་ཅི་ས་གསར་དུ་བསྐྱུན་པ་དང་། རྣམས་པོ་ལོ་ཅི་ས་གསར་དུ་བསྐྱུན་པ་དང་།

རྣམས་པོ་ལོ་ཅི་ས་གསར་དུ་བསྐྱུན་པ་དང་། རྣམས་པོ་ལོ་ཅི་ས་གསར་དུ་བསྐྱུན་པ་དང་།
གསེར་གྱི་སྤྱི་ཚུལ་མ་ཡར་མར་དུ་སྐྱུག་པའི་རལ་གྱི་ཞིག། བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་ན། དཔེ་བྱ་བའང་ཆེན་
གྱི་མགོན་པོ་དང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་དུ་ཡོད་པ། དེ་དང་ཡིས་དཔོན་སྤྱི་མགོན་པོ་ལ་བཞུགས་
ནས། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ལོར་དུ་ཡོད་པ། རྣམས་པོ་ལོ་ཅི་ས་གསར་དུ་བསྐྱུན་པ་དང་།

བསྐྱེད་པ་དབང་གུན་དཔལ། རྣམ་འཕྲོར་གྱི་དབང་ལྷན་མོ་དེ་ལྷན་པ་དབང་ལྷ་

མྱེ་ལོ་བརྒྱ་རབས་བརྒྱ་བརྒྱན་པའི་ནང་བརྒྱ་ས་པའི་པར་གིང་ཉི་མའི་དགོན་པའམ་ལྷེ་ལྷའི་དགོན་པར་བཞགས།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।
 श्रीकृष्णार्चनम् ॥ १ ॥
 श्रीकृष्णाय नमः ॥

Cunningham, Alexander, *LADAK, Physical, Statistical & Historical*, 1853, reprint New Delhi, Sagar Publication 1970.

Francke, A. H. **Antiquities of Indian Tibet**, volumes I and II, Calcutta Superintendent Government Printing India, 1914 and 1926, respectively.

[illegible]

Snellgrove, David L, and Skorupski, Tadeusz, *The Cultural Heritage of Ladakh*, Boulder, Prajna Press 1977.

ཀྲང་དབྱི་ཐུན། བོད་ཁྱེ་ཆིག་མཛོད་ཆེན་མོ། ༡༩༧༤ ལ་པར་བརྒྱབས།

འགྲུ་མེད་པའི་ཆེན། བཀྲ་ཤིང་གྱུ་ལ་པོ་འི་རྣམ་པར། སྒྲིལ་མེད་པའི་མཁའ་པོ་ལྷན་པར།
 ༡༩༥༩ ལ་པར་བརྒྱབ་པ།

ཡག་ཤིས་རབ་བྱུང་། མར་ལུལ་ལ་དུམས་ཀྱི་ཐོན་རབས་ཀུན་གསལ་མི་ཡོང་། ༡༩༥༧ ལ།
མར་བུམ་བྱུང་།

ཡ་ཉན་གྲང་། ཏཱ་ལའི་སྐྱ་མའི་རྣམ་ཐར། ༡༩༥༤ ལ་པར་བརྒྱབས།

ཐུབ་བརྩན་དཔལ་ལྷན་སྤྲད། མང་ཁལ་སྤྱི་མཆིན་དམ་པ་ཀུན་གྱི་རྣམ་ཐར། ༡༩༥༥ ལ་
པར་བརྩབས།

Howard, N. F., *East and West, The Development of the Fortresses of Ladakh*, vol. 39. Nos. 1-4 (December 1989).